11/I

2002
LAW
Paper I

Time : 3 Hours] [Maximum Marks : 300

INSTRUCTIONS

Each question is printed both in English and in Kannada.

Answers must be written in the medium specified (English *or* Kannada) in the Admission Ticket issued to you, which must be stated clearly on the cover of the answer-book in the space provided for this purpose. No credit will be given for the answers written in a medium other than that specified in the Admission Ticket.

Candidates should attempt Question Nos. **1** and **5** which are compulsory, and any *three* of the remaining questions, selecting at least *one* question from each Section.

All questions carry equal marks.

ವಿಶೇಷ ಸೂಚನೆ : ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಸೂಚನೆಗಳ ಕನ್ನಡ ರೂಪಾಂತರವನ್ನು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಕೊನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.

[Turn over

SECTION – A

1. Answer any *three* of the following (each answer should be in 200 words) :

   (a) "Distinction between quasi-judicial and administrative functions is no longer the criterion for deciding whether or not the rules of natural justice apply." Critically examine.

   (b) "The doctrine of basic structure has established judicial supremacy in the area of constitutional amendments." Examine and comment.

   (c) "Contemporary jurisprudence recognizes right to clean, healthy and liveable environment implied in the right to life and personal liberty." Comment illustrating with case law.

   (d) "Trade, commerce and intercourse throughout the territory of India shall be free." Comment. Describe briefly the power of a State to bar the transport of essential commodities out of the state.

2. (a) "The scope of writ jurisdiction has been enlarged and the orders were passed against private enterprises in cases like Sri Ram Fertilizers in M. C. Mehta *vs* Union of India (Oleum Gas leak case) and Vishakha *vs* State of Rajasthan." Comment on the interpretation of Article 12 defining 'State'. How would you tackle many Government companies going out of the purview of writ jurisdiction in view of disinvestment programme of the Government ?

   (b) In recent times certain directive principles have been judicially enforced and made enforceable by imaginative and creative interpretation of fundamental rights. Do you agree ? give reasons.

3. (a) Examine the scope of freedom of speech and expression under the Indian Constitution. Does it include right to information ? Comment on the constitutionality of censorship regulations as applied to exhibition of films on TV in the light of decided cases.

   (b) The post of Director of Panchayati Raj was reserved by the State Government for scheduled castes. A member of the scheduled caste was appointed. The seniormost Deputy Director questions the reservation on the ground that treating a single post of the Director as reserved amounts to 100% reservation which is not allowed. Write a reasoned judgment.

ವಿಭಾಗ – ಎ

1. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವು 200 ಪದಗಳಲ್ಲಿರಲಿ):

   (a) 'ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ನ್ಯಾಯ ಅನ್ವಯದ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿನ ಹೌದು ಅಥವಾ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕಾಗಿ, ಅರೆ-ನ್ಯಾಯಿಕ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ದೀರ್ಘವಾದ ಪ್ರಮಾಣವಲ್ಲ.' ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.

   (b) 'ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೂಲ ರಚನೆಯ ಧರ್ಮತತ್ವವು ಸುಸ್ಥಾಪಿತ ನ್ಯಾಯಿಕ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.' ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.

   (c) 'ಸಮಕಾಲೀನ ವಿಧಿಶಾಸ್ತ್ರವು, ಸ್ವಚ್ಛ, ಆರೋಗ್ಯಕರ ಮತ್ತು ನಿವಾಸಯೋಗ್ಯ ಪರಿಸರದ ಹಕ್ಕನ್ನು, ಜೀವನ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ತಾನಾಗಿ ತಿಳಿದಂಥವುಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.' ನಿರ್ಣಯ ವಿಧಿಯೊಂದಿಗೆ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಕೊಟ್ಟು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.

   (d) 'ಉದ್ಯಮ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ಭಾರತದ ಸಾಧ್ಯಂತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿದೆ.' ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ. ಅವಶ್ಯಕ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಹೊರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ರವಾನಿಸಲು ಇರುವ ಅಡ್ಡಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.

2. (a) M.C. ಮೆಹ್ತಾ ವಿರುದ್ಧ ಭಾರತ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಸರ್ಕಾರ (ಒಲಿಯಮ್ ಗ್ಯಾಸ್ ಸೋರಿಕೆ ಪ್ರಕರಣ)ದಲ್ಲಿನ ಶ್ರೀರಾಮ್ ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ಸ್ ಮತ್ತು ವಿಶಾಖ ವಿರುದ್ಧ ರಾಜಾಸ್ಥಾನ ರಾಜ್ಯದಂತಹ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರರಮಾದೇಶ ಅಧಿಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಖಾಸಗಿ ಉದ್ಯಮಗಳ ವಿರುದ್ಧ ವಿಸ್ತರಿಸಿತು ಮತ್ತು ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಲಿತಗೊಳಿಸಿತು. ಅಂತರ್ನಿಯಮ 12 ರ ಅರ್ಥವಿವರಣೆಯಂತೆ 'ರಾಜ್ಯ'ವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ. ಸರ್ಕಾರದ ವಿನಿವೇಶ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನೋಟದಲ್ಲಿ ಸಮಾದೇಶ ಕ್ಷೇತ್ರಾಧಿಕಾರ (Writ jurisdiction) ದಿಂದ ಹಲವಾರು ಸರ್ಕಾರಿ ಕಂಪನಿಗಳು ಕಾನೂನಿನ ನಿಯಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊರಹೋಗುವುದನ್ನು ನೀವು ಹೇಗೆ ನಿಭಾಯಿಸುವಿರಿ ?

   (b) 'ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳಿಂದ ನಿಯತ ನಿರ್ದೇಶಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಇತ್ತೀಚಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಿಕವಾಗಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸಿತು ಮತ್ತು ಪ್ರವರ್ತನೀಯಗೊಳಿಸಿತು.' ಇದನ್ನು ನೀವು ಒಪ್ಪುವಿರಾ ? ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ.

3. (a) ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ. ಇದು ಸುದ್ದಿಯ (Information) ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದೇ ? ತೀರ್ಮಾನಿಸದ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಬೆಳಕಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ಟೆಲಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಸಿನೆಮಾಗಳಿಗೆ ಅನುಪ್ರಯುಕ್ತವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನಾಧಿಕಾರ ನಿಯಂತ್ರಣದ (Censorship regulations) ಸಂವಿಧಾನಿಕತೆಯ ಮೇಲೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.

   (b) ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪಂಚಾಯತಿ ರಾಜ್‌ನ ನಿರ್ದೇಶಕನ ಹುದ್ದೆಗೆ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಲಾಯಿತು. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನನ್ನು ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ನಿರ್ದೇಶಕನ ಒಂದೇ ಒಂದು ಹುದ್ದೆಯ ಕಾಯ್ದಿರಿಸುವಿಕೆ ಎಂದರೆ 100% ಕಾಯ್ದಿರಿಸುವಿಕೆಗೆ ಸಮ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವರಿಷ್ಠ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಕಾಯ್ದಿರಿಸುವಿಕೆಯ ಬಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಣ ಸಹಿತ ಒಂದು ತೀರ್ಪನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

4. (a) "Time is ripe for enacting the legislation as directed in Articles 105 and 194 defining privileges of Parliamentarians and Members of the State Legislatures in view of the increasing criminalization of Indian electoral politics." Discuss stating the present privileges.

(b) Assess the powers of the Governor as the Head of the Government of a State. Is the Governor bound to act according to advise of the Council of Ministers when he exercises powers conferred on the Governor by a statute like powers of Chancellor of a University in the State ?

(c) ಭಾರತೀಯ ನಿರ್ವಾಚನಾ ರಾಜಕೀಯದ ಅಪರಾಧೀಕರಣದ ಹೆಚ್ಚಳದ ಅವಲೋಕನದಲ್ಲಿ ಸಂಸದೀಯರು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಸದಸ್ಯರ ಕುರಿತು ನಿಯಮಾವಳಿಗಳು 105 ಮತ್ತು 194 ರ ಪರಿಭಾಷಿಸಿದ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧಿ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಅಧಿನಿಯಮಿಸಲು ಕಾಲವು ಪಕ್ವವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ.' ಸಂಟಿನ ಸೌಕರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಚರ್ಚಿಸಿ.

(d) ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ ಮಾಡಿ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಧ್ಯಾದೇಶದಿಂದ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳ ಅಧಿಕಾರಗಳಂತೆ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಮೇಲೆ, ತಾನು ಚಲಾಯಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರದತ್ತಿಸುವಾಗ ಮಂತ್ರಿ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಲಹೆಯ ನಿರ್ಣಯದಂತೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಬದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕೆ ?

SECTION – B

5. Answer any *three* of the following (answer to each question must not exceed 200 words) :

   (a) "International law is a weak law." Do you agree ? Discuss giving reasons.

   (b) State *A* has requested the UN to intervene in the matters concerning human rights abuses in a province of the State *B* as threatening international peace and security. State *B* objects to the UN intervention on the ground that the particular province is an integral part of State *B* and violation of human rights in that area comes within the domestic jurisdiction of the State *B*.

   Decide in the light of the principle of domestic jurisdiction [Art 2(7)] of UN charter and intervention.

   (c) An exploration ship of State *C* discovered oil below the depth of 1500 metres in the seabed at a distance of 190 miles from the Indian coast. India claims that she has executive rights to exploit and use the oil. Is claim of India justified ? State your answer in the light of the outer limit of continental shelf under UNCLOS III.

   (d) What do you understand by partial succession ? Give examples.

6. (a) "The question of the status of individuals in International law is closely linked with the importance of International Protection of Human Rights." Discuss with examples. Can an Indian redress violation of rights granted under the International Covenant on Civil and Political Rights, 1966 before an Indian or International forum ?

   (b) USA was one of the principal negotiators of the Kyoto Convention, but did not ratify the treaty. State the pre-requisites to create binding legal obligations under international law. Can Kyoto Convention be invoked against USA as universal law ? Discuss.

7. (a) The need for the reform of Security Council is very urgent. Do you agree ? Explain citing the weaknesses in the functioning of this principal organ of UN.

   (b) Gabrid has been enjoying a right of transit through the territory of state of Linkowa for a long time in order to reach its overseas territories. Linkowa all of a sudden stopped the transit of Gabrid's administration and its forces to pass through Linkowa territory. It has resulted into a dispute between the two, and has been referred to I.C.J.

   Prepare a memorandum on behalf of State of Gabrid in the light of relevant International law and practice mentioning supporting cases.

ವಿಭಾಗ - ಬಿ

5. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವು 200 ಪದಗಳಲ್ಲಿರಲಿ) :

(a) 'ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನು ಒಂದು ದುರ್ಬಲ ಕಾನೂನು.' ನೀವು ಒಪ್ಪುವಿರಾ ? ಕಾರಣಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ.

(b) ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬೆದರಿಸುವ ಕಾರಣದಿಂದ *B* ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಮಾನವಾಧಿಕಾರಗಳ ನಿಂದೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಲು *A* ರಾಜ್ಯವು ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರ (UN) ಕ್ಕೆ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡಿತು. *B* ರಾಜ್ಯವು, ಆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಾಂತವು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಒಂದು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ ಭಾಗವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿನ ಮಾನಾವಾಧಕಾರಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯು ರಾಜ್ಯದ ಪಾರಿವಾರಿಕ ಕಾನೂನು ಪರಿಧಿಯೊಳಗೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗೆ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿತು.

ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಶಾಸನಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯ ಪಾರಿವಾರಿಕ ಕಾನೂನು ಪರಿಧಿಯ [ನಿಯಮಾವಳಿ 2 (7)] ತತ್ವವಿಧಿಯ ಬೆಳಕಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ.

(c) *C* ರಾಜ್ಯದ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಶೋಧನಾ ಹಡಗು, ಭಾರತೀಯ ಸಮುದ್ರತೀರದಿಂದ 190 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ, ಸಮುದ್ರ ತಳದ 1500 ಮೀಟರ್‌ಗಳ ಆಳದ ಕೆಳಗೆ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಿತೆಗೆಯಿತು. ಭಾರತವು ತಾನು ಎಣ್ಣೆಯ ಸಂಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕೇಳಿತು. ಭಾರತದ ಈ ಹಕ್ಕು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವೇ ? UNCLOS III ರ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಖಂಡ ಕಪಾಟಿನ (Continental shelf) ಹೊರಮಿತಿಯ ಬೆಳಕಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

(d) ಆಂಶಿಕ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದೇನು ? ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ.

6. (a) 'ಮಾನವಾಧಿಕಾರಗಳ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವಿದೆ.' ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ. ಒಂದು ಭಾರತೀಯ ಅಥವಾ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಸಭೆಯ ಸಮಕ್ಷಮದಲ್ಲಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಸ್ಪರಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ನಾಗರಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳು, 1966 ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕೃತವಾದ ಹಕ್ಕುಗಳ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಭಾರತೀಯನು ನಿವಾರಿಸಬಲ್ಲನೇ ?

(b) ಕ್ಯೋಟೊ ಸಮಾಗಮದ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಧಿವಾರ್ತಾಕಾರರು (Negotiators) ಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನವು (USA) ಒಂದಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಸಂಧಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನಿನ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನಿಗೊಳಪಟ್ಟ ಆಭಾರಗಳ ಬಂಧನದ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಪೂರ್ವಾಪೇಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ. ಅಮೆರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನದ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ಯೋಟೊ ಸಮಾಗಮವು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಿಧಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದೇ ? ಚರ್ಚಿಸಿ.

7. (a) ಸುರಕ್ಷಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ (Security council) ಸುಧಾರಣೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಅತ್ಯವಸರವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೀವು ಒಪ್ಪುವಿರಾ ? ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಈ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಗದ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ದುರ್ಬಲತೆಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿ.

(b) ಲಿಂಕೋವಾ ರಾಜ್ಯದ ಭೂಭಾಗದ ಮೂಲಕ ದಾಟುವ ಹಾಗೂ ಅದರ ಸಮುದ್ರದಾಚೆಯ ಭೂಭಾಗಗಳ ಯಥಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಲುಪುವ ಒಂದು ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಗ್ಯಾಬ್ರಿಡ್ ರಾಜ್ಯ ಅನುಭೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಗ್ಯಾಬ್ರಿಡ್‌ನ ಪ್ರಶಾಸನವನ್ನು ತಡೆಯಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಲಿಂಕೋವಾ ಭೂಭಾಗದಿಂದ ಹೊರಹೋಗಲು ಬಲತ್ಕರಿಸಿತು. ಇದು ಇಬ್ಬರ ನಡುವಿನ ಒಂದು ವಿವಾದಾಸ್ಪದ ಫಲವಾಯಿತು ಮತ್ತು I.C.J. ಗೆ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಲು ಸ್ಥಾನಾಂತರಿಸಿತು.

ಗ್ಯಾಬ್ರಿಡ್ ರಾಜ್ಯದ ಪರವಾಗಿ, ಸಮರ್ಥಿಸುವ ಸಂಗತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಂಜಸವಾದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಧಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಲನೆ ಬೆಳಕಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿವೇದನ ಪತ್ರ (Memorandum) ವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ.

8. Answer any *two* of the following :

(a) State the modes of peaceful settlement of international disputes. Explain the special efforts made by UN to evolve a mechanism to achieve this object. Explain how the system works and how far it has succeeded in its work.

(b) A group of people staged a demonstration outside the embassy of a foreign country *X* in New Delhi. Shots were fired from inside the embassy killing a police officer on duty outside to control the demonstrators. The Government of India requests the state *X* to surrender the staff responsible for shooting to it. State the immunities of *X*. Discuss the basis and legality of Indian request.

(c) Briefly discuss the principles of recognition of Governments.

State *X* deposited some gold in State *Y*. There was a rebellion in State *X* and the rebels were successful in establishing a parallel Government. After some time, State *Y* granted *de jure* recognition to the new Government formed by rebels in State *X*. The new Government claims the gold deposited in the State *Y* by the old Government of *X*. Is it entitled to receive the gold ?

8. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸಿ:

(a) ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿವಾದಗಳ ಶಾಂತಿಯುತ ಪರಿಹಾರದ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ. ಇದರ ಸಾಧನೆಗೆ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಮಾಡಿದ ಒಂದು ವಿಕಸಿತ ತಂತ್ರದ ವಿಶೇಷ ಪರಿಶ್ರಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ. ಈ ವಿಧಾನವು ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಯಶಸ್ಸು ಹೊಂದುತ್ತದೆಯೆಂದು ವಿವರಿಸಿ.

(b) ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ X ವಿದೇಶಾಂಗ ದೂತಾವಾಸದ ಹೊರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರ ಒಂದು ಸಮೂಹವು ಪ್ರಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿತು. ಪ್ರದರ್ಶಕರ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ, ದೂತಾವಾಸದ ಒಳಗಿನಿಂದ ಗುಂಡುಗಳನ್ನು ಹಾರಿಸಿದಾಗ ಹೊರಗೆ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಸತ್ತನು. ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರರಾದ ಉದ್ಯೋಗಿ ಮಂಡಲಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಭಾರತವು X ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿತು. X ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿರಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನು (Immunities) ಕುರಿತು ತಿಳಿಸಿ. ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾಪನೆಯ ಬುನಾದಿ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಪರತೆ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ.

(c) ಸರ್ಕಾರಗಳ ಅಂಗೀಕಾರದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ. X ರಾಜ್ಯವು ಸ್ವಲ್ಪ ಚಿನ್ನವನ್ನು Y ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಮಾನತ್ತಿನಲ್ಲಿಟ್ಟಿತು. X ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂಡಾಯಗಾರರಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಅವರು ಒಂದು ಸಮಾಂತರ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದರು. ಕೆಲವು ಕಾಲದ ನಂತರ Y ರಾಜ್ಯವು ಬಂಡಾಯಗಾರರು X ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾನೂನೂರೀತ್ಯ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು. X ರಾಜ್ಯದ ಹಳೇ ಸರ್ಕಾರವು Y ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಮಾನತ್ತಿನಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರವು ದಾವೆ ಹೂಡಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವಿದೆಯೇ ?

11/II

2002

LAW

Paper II

Time : 3 Hours] *[Maximum Marks : 300*

INSTRUCTIONS

Each question is printed both in English and in Kannada.

Answers must be written in the medium specified (English *or* Kannada) in the Admission Ticket issued to you, which must be stated clearly on the cover of the answer-book in the space provided for this purpose. No credit will be given for the answers written in a medium other than that specified in the Admission Ticket.

Candidates should attempt Question Nos. **1** and **5** which are compulsory, and any *three* of the remaining questions, selecting at least *one* question from each Section.

All questions carry equal marks.

ವಿಶೇಷ ಸೂಚನೆ : ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಸೂಚನೆಗಳ ಕನ್ನಡ ರೂಪಾಂತರವನ್ನು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಕೊನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.

[Turn over

SECTION - A

1. Answer any *three* of the following (each answer should be in about 200 words) :

   (a) Distinguish between Libel and Slander. Whether the distinction holds good in India ?

   (b) "Whenever there is a breach of duty there is a cause of action in tort." Discuss.

   (c) An abetment of an offence being a complete offence by itself, an attempt to abet an offence is also an offence. Examine.

   (d) State in brief the actions which are constituted as offences against human body grading them from lesser punishment to maximum punishment of death penalty. "Even a threat to violate the human body is an offence under IPC." Comment.

2. (a) What is strict liability ? State the exceptions to the rule of strict liability. How the 'Oleum Gas Leak case' has modified the legal position ?

   (b) A woman *W* dies in a Motorcycle-Bus accident within seven years of her marriage while her husband *H* was driving the motorcycle. It is on record that *W* was feeling harassed because of the behaviour of her mother-in-law *HM* towards her and *W* attributed the behaviour of *HM* to the poor status of her father *WF* while she was alive. It is also on record that *H* was rash and negligent in driving when the accident occurred.

      (i) State whether *H* would be guilty under Section 304*A* or u/s 304*B* or both. Would *H* have to prove his innocence ?

      (ii) Would it make any difference if the 'circumstances appear abnormal' and the accident takes place on a hilly road by skidding of motorcycle and no other vehicle or party was involved in the accident ? Discuss who all will have to be held guilty and called upon to prove their innocence.

ವಿಭಾಗ – ಎ

1. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವು ಸುಮಾರು 200 ಪದಗಳಲ್ಲಿರಲಿ) :

(a) ಅಪಮಾನ ಲೇಖ ಮತ್ತು ಅಪಮಾನ ವಚನಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಸಿ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಭೇದದ ಒಡಿತವು ಒಳ್ಳೆಯದೇ ?

(b) ಕರ್ತವ್ಯದ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯು ಎಲ್ಲಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯ ಲೋಪದಲ್ಲಿನ ವಾದದ ಕಾರಣವಿರುತ್ತದೆ.' ಚರ್ಚಿಸಿ.

(c) 'ಒಂದು ಅಪರಾಧದ ದುಷ್ಪ್ರೇರಣೆಯ ಸತ್‌ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಒಂದು ಪೂರ್ಣ ಅಪರಾಧ, ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಯಾಸ, ಒಂದು ಅಪರಾಧವು ಸಹಾ ಒಂದು ಅಪರಾಧ.' ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.

(d) ಮೃತ್ಯು ದಂಡದ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನವ ಶರೀರದ ವಿರುದ್ಧ ಸಣ್ಣ ಶಿಕ್ಷೆಗಳಿಂದ ಅಧಿಕ ಶಿಕ್ಷೆಯವರೆಗೆ ಶ್ರೇಣೀಕರಣ ಮಾಡಿ ಅಪರಾಧವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಸಂಘಟಿತ ದಾವೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ. 'IPC ಅಧೀನಕೊಳಪಟ್ಟು ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀರದ ಅತಿಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬೆದರಿಕೆಯು ಸಹ ಒಂದು ಅಪರಾಧ.' ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.

2. (a) ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಎಂದರೇನು ? ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಅಪವಾದವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ. 'ಓಲೆಯಮ್ ಗ್ಯಾಸ್ ಸೋರಿಕೆ ಪ್ರಕರಣ'ವು ನ್ಯಾಯವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿತು ?

(b) ಒಂದು *W* ಮಹಿಳೆಯು ಮದುವೆಯಾದ ಏಳು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಅವಳ *H* ಗಂಡ ಅವಳೊಂದಿಗೆ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮೋಟಾರ್ ಸೈಕಲ್ ಮತ್ತು ಬಸ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಅಪಘಾತವಾಗಿ ಆ ಮಹಿಳೆ ತೀರಿಕೊಂಡಳು. ಅವಳು ಬದುಕಿದ್ದಾಗ ಅವಳ *WF* ತಂದೆಯ ಬಡತನಕ್ಕೆ, ಅವಳ *HM* ಅತ್ತೆಯು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಿರುಕುಳದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ *W*, *HM* ಳನ್ನು ಆರೋಪಿಸಿ, ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದಳೆಂದು ದಾಖಲೆಯು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅಪಘಾತವು ಸಂಭವಿಸಿದಾಗ *H* ತನ್ನ ಡ್ರೈವಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ದುಡುಕಿನಿಂದ ನುಗ್ಗುವ (Rash) ಮತ್ತು ನಿರ್ಲಕ್ಷತೆ ಇತ್ತೆಂದು ಸಹಾ ದಾಖಲೆಯು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

(i) ಪ್ರಕರಣ 304A ಅಥವಾ 304B ಅಥವಾ ಎರಡೂ ಪ್ರಕಾರ *H* ದೋಷಿಯೇ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ. *H*, ಅವನ ನಿರ್ದೋಷತ್ವವನ್ನು ಸಾಬೀತು ಮಾಡಬಲ್ಲನೇ ?

(ii) 'ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯ ಅಪಸಾಮಾನ್ಯ'ವಾದರೆ, ಮತ್ತು ಅಪಘಾತವು ಮೋಟರ್ ಸೈಕಲ್‌ನ ಚಕ್ರಹೊರಳಿಕೆ (Skidding) ಯಿಂದ ಮತ್ತು ಗುಡ್ಡದ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಎಂದಾದರೆ, ಮತ್ತು ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಾಹನ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಂತರ್ಭೂತವಾಗಿಲ್ಲವಾದರೆ ಇದು ಯಾವುದಾದರೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತೆ ? ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲರೂ ದೋಷಿ ಮತ್ತು ಅವರ ನಿರ್ದೋಷತ್ವವೆಂದು ಕರೆಯುವ ಸಾಬೀತನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ.

3. (a) Briefly state the essential features of offences of theft and extortion of property. When these become Robbery and Dacoity ?

   (b) The accused succeeded in getting a decree of restitution of conjugal rights in his favour, but his wife was living separately and refused to rejoin him. He, thereupon, went to the place of the wife and there he had sex with his wife without her consent. The wife desires you to prosecute her husband for the offence of rape and seeks your legal services. Prepare your complaint stating the legal position.

4. (a) State the scheme of the Dowry Prohibition Act, 1961. Whether the Act prohibits dowry or only makes the bride richer ?

   (b) State in brief the important provisions which constitute violation of the Protection of Civil Rights Act, 1955. What was the original name of this Act ?

3. (a) ಕಳ್ಳತನ ಮತ್ತು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅಪರಾಧಗಳ ಅವಶ್ಯಕ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ. ಇವುಗಳು ಯಾವಾಗ ದರೋಡೆ ಮತ್ತು ಡಕಾಯಿತಿಗಳಾಗಿ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ ?

(b) ಒಬ್ಬ ದೋಷಾರೋಪಕನು ಒಂದು ದಾಂಪತ್ಯದ ಅಧಿಕಾರಗಳ ಪ್ರತ್ಯಾಪ್ತಿ ತೀರ್ಪನ್ನು (Decree of restitution) ತನ್ನ ಪರವಾಗಿ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದನು. ಆದರೆ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು ಮತ್ತು ಆತನೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಸೇರಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದಳು. ಅವನು, ನಂತರ ಹೆಂಡತಿಯಿರುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋದನು ಮತ್ತು ಅವಳ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅವಳೊಂದಿಗೆ ಲೈಂಗಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪಡೆದನು. ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯು ತನ್ನ ಗಂಡನ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಕಾನೂನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಕಾನೂನುರೀತ್ಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದಳು. ಕಾನೂನುರೀತ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ನಿಮ್ಮ ಫಿರ್ಯಾದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿ.

4. (a) ವರದಕ್ಷಿಣೆ ನಿಷೇಧ ಅಧಿನಿಯಮ, 1961ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ವರದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವುದೇ ಅಥವಾ ವರನನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತನನ್ನಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಮಾಡುವುದೇ ?

(b) ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ಅಧಿನಿಯಮ, 1955ರ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ನಿಯಮಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು (Provisions) ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ. ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿನ ಹೆಸರೇನಾಗಿತ್ತು ?

SECTION – B

5. Answer any *three* of the following (each answer should be in about 200 words) :

   (a) State the law that a minor has to pay from his property for the necessaries supplied to him. Also state what has to happen to the benefits a minor might have received, which agreement is later held to be void.

   (b) State the meaning and effect of the principle that 'time is the essence of the contract' and the consequences thereof.

   (c) Briefly state the importance and principles of 'consideration' in formation of contracts.

   (d) Comment on transition from *'caveat emptor'* under Sale of Goods Act to the 'Supremacy of consumer (*caveat venditor*)' under the Consumer Protection Act, 1986.

6. (a) What is Partnership at will ? Also distinguish between Partnership by estoppel and partnership by holding out.

   (b) Explain the meaning of (i) consumer, (ii) service, (iii) defect or (iv) deficiency under the Consumer Protection Act, 1986. Is 'negligence' a necessary ingredient for grant of damages under the Act or the liability is absolute ?

7. (a) List various factors with which the free consent is vitiated. Explain and elaborate 'undue influence' and contrast it with 'permissible or due influence'. Is it possible for a party to the contract, having given free consent to successfully take the plea of undue influence ?

   (b) Explain critically the law of damages in the event of breach of contract. State the principle of mitigation of damages.

8. (a) Write a note on Agreements 'in restraint of trade' and those 'opposed to Public Policy' in the new scenario of liberalization and competition.

   (b) What is meant by material alteration of a negotiable instrument ? Also state the consequences of dishonour of a bill of exchange.

ವಿಭಾಗ – ಬಿ

5. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವು ಸುಮಾರು 200 ಪದಗಳಲ್ಲಿರಲಿ):

(a) ಒಬ್ಬ ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕನು, ಅವನಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಆಸ್ತಿಯಿಂದ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾನೂನನ್ನು ತಿಳಿಸಿ. ಒಬ್ಬ ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿರಬಹುದಾದ, ನಂತರ ಆ ಕರಾರು ಅಸಿಂಧುವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ ಹಿತಲಾಭಗಳಿಗೆ ಏನಾಗುವುದೆಂದು ಸಹಾ ತಿಳಿಸಿ.

(b) 'ಕಾಲವು ಕರಾರುಗಳ ಸತ್ವ' ಎಂಬ ನಿಯಮದ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಕಾರ್ಯಫಲಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

(c) ಕರಾರುಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ 'ಪರಿಗಣನೆ'ಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ.

(d) ಗ್ರಾಹಕ ರಕ್ಷಣಾ ಅಧಿನಿಯಮ, 1986ರ ಅಧೀನದ 'ಗ್ರಾಹಕನ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ' (Caveat venditor) ಗೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಮಾರಾಟ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಧೀನದ 'ಖರೀದಿಗಾರ ಸಾವಧಾನ' (Caveat emptor) ದಿಂದಾದ ಸಂಕ್ರಮಣದ (Transition) ಮೇಲೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.

6. (a) ಇಚ್ಛಾನುಸಾರಿ ಪಾಲುಗಾರ (Partnership at will) ಎಂದರೇನು ? ಪ್ರತಿಬಂಧದಿಂದಿರುವ ಪಾಲುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಹಿಡುವಳಿ ದಕ್ಷತೆಯ ಪಾಲುಗಾರಿಕೆಯ (Partnership by estoppel and partnership by holding out) ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

(b) ಗ್ರಾಹಕರ ರಕ್ಷಣಾ ಅಧಿನಿಯಮ, 1986ರ ಅಧೀನದ (i) ಗ್ರಾಹಕ (ii) ಸೇವೆ (iii) ದೋಷ (iv) ನ್ಯೂನತೆಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ. ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ, ನಷ್ಟಗಳ (Damages) ಅನುಮತಿಗೆ 'ಅಲಕ್ಷತೆ' ಒಂದು ಅವಶ್ಯಕ ಘಟಕಾಂಶವೇ ಅಥವಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯು ನಿರಪೇಕ್ಷವೇ ?

7. (a) ಮುಕ್ತ ಸಮ್ಮತಿಯ ಕಲುಷಿತಗೊಳಿಸುವುದರೊಂದಿಗಿರುವ ವಿವಿಧ ಕಾರಕಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ಅನುಚಿತ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಮತ್ತು ಇದರ 'ಕ್ಷಮ್ಯ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಪ್ರಭಾವ'ದೊಂದಿಗೆ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿ. ಅಕ್ಷಮ್ಯ ಪ್ರಭಾವದ ನೆಪವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮುಕ್ತ ಸಮ್ಮತಿಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲು ಒಬ್ಬನ ಕರಾರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ?

(b) ಕರಾರು ವಿಧಿ ಭಂಗದ (Breach of contract) ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು (Damages) ಕುರಿತು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ. ನಷ್ಟಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

8. (a) 'ವ್ಯಾಪಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣ'ದಲ್ಲಿ ಕರಾರುಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತತೆ ಮತ್ತು ಪೈಪೋಟಿಗಳ ಹೊಸ ನೋಟದಲ್ಲಿ 'ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೀತಿ'ಗೆ ಅವುಗಳ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

(b) ಪರಕಾಮ್ಯ ಲಿಖಿತ (Negotiable instrument) ಯ ಸಾರಭೂತ ಪರಿವರ್ತನೆ ಎಂದರೇನು ? ವಿನಿಮಯ ಪತ್ರ (Bill of exchange) ಅನರ್ಹತೆಯ ಫಲವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.